

Grund- og nærhedsnotat vedrørende forslag til ny forordning for Kopernikus programmet

KOM (2013) 312 endelig

1. Resumé

Kopernikus er det nye navn for det europæiske jordovervågningsprogram, som tidligere hed GMES (Global miljø- og sikkerhedsovervågning). Formålet med forordningsforslaget er at etablere et retsgrundlag for Kopernikus programmet fra 2014 til 2020. GMES blev oprettet i 1998, og man har siden da arbejdet på at etablere tjenester til programmet. Med vedtagelsen af forordningen går Kopernikus ind i den operationelle fase. Kopernikus består af 6 tjenester, der leverer data inden for marineforhold, atmosfære, landobservationer, klimaændringer, monitorering af nødsituationer og civil sikkerhed. Disse data indsamles ved hjælp af satellitter og jordbaserede sensorer, hvis overordnede formål er at overvåge miljøet og naturforhold på jorden. Det forventes, at Kopernikus vil bidrage til vækst og jobskabelse inden for rammerne af Europa 2020-strategien.

Forslaget til forordning blev præsenteret på Konkurrenceevnerådsmødet den 30. maj 2013.

2. Baggrund

Kopernikus er det nye navn for det europæiske jordovervågningsprogram, som tidligere hed GMES (Global Miljø- og Sikkerhedsovervågning). Kopernikus består af et sæt tjenester, som indsamler data og leverer services, og som anvender data fra satellitter og jordbaserede sensorer til at overvåge miljøet og naturfænomener på planeten. Kopernikus bidrager til følgende generelle målsætninger:

- Beskyttelse af miljøet gennem forbedret forvaltning af naturressourcer, overvågning af luftforurening og havenes tilstand, optimering af landbrugsproduktion og fremme af brugen af vedvarende energikilder.
- Forbedret sikkerhed gennem en bedre håndtering af konsekvenserne af naturkatastrofer og oplysninger om klimaændringer gennem præcise og pålidelige data.
- Støtte til EU's strategi for vækst og beskæftigelse Europa 2020 særlig ved at styrke kommercielle serviceydelse gennem fuld og åben adgang til data. Kopernikus har ifølge en undersøgelse, som for nylig blev offentliggjort, potentiale til at skabe mindst 35.000 nye arbejdspladser i perioden 2014-2030.

Kopernikus indeholder:

- en servicekomponent med information til monitorering af atmosfæren, marineforhold, klimaændringer, landobservationer, nødsituationer og nødhjælp samt civil sikkerhed.
- en rumkomponent, der skal sikre satellitbaserede observationer til de nævnte services
- in-situ målinger på land, vand og i atmosfæren der ligeledes understøtter de nævnte services.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 189 og skal forhandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

28. juni 2013

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 13/021358-03

3. Formål og indhold

Forslaget til forordningen fokuserer på tre punkter; 1) ændring af GMES' navn til Kopernikus, 2) governance for Kopernikus samt 3) finansiering af programmet. Dette skal sikre, at Kopernikus vil kunne levere et funktionsdygtigt program, når det går ind i den operationelle fase i næste periode fra 2014-2020.

Kommissionen har det overordnede ansvar for Kopernikus programmet og vil definere prioriteter og målsætninger for programmet, overvåge implementeringen af programmet samt udarbejde årlige arbejdsprogrammer for implementeringen af programmet.

Kommissionen vil lade sine rådførere om implementeringen af programmet gennem en Kopernikus komité med repræsentanter fra medlemslandene. Kommissionen har mulighed for at delegerer opgaver til kompetente organisationer som fx Den Europæiske Rumfartsorganisation (ESA), EUMETSAT og Det Europæiske Miljøagentur (EEA).

Kopernikus skal være brugerdrevet og levere services inden for programmets målsætninger, der matcher private og offentlige brugeres behov. Brugere vil kontinuerligt blive inddraget i form af brugerkonsultationer. Dette gælder også brugere og eksperter i sikkerhedsspørgsmål.

Kopernikus skal promovere og levere frie og åbne data, samt sikre, at dataleverancen er stabil og har en lang tidshorisont. Mere specifik lovgivning eksempelvis for datapolitikken forventes reguleret via delegerede retsakter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

5. Nærhedsprincippet

Medlemsstaterne kan ikke i tilstrækkelig grad selvstændigt nå målene for de foreslåede aktioner i Kopernikus programmet, på grund af tjenesternes europæiske dækning og programmets paneuropæiske karakter. Programmet baseres på, at bidrag fra de forskellige medlemsstater samles og koordineres på fælleseuropæisk plan under hensyntagen til subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen foreslår, at der afsættes 3.786 mio. EUR (i 2011 priser) til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 560 mio. kr. over den syvårige periode. Det endelige beløb afhænger dog af de afsluttende forhandlinger om den flerårige finansielle ramme.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning.

DI anførte i den forbindelse, at programmet har stor interesse for danske virksomheder, hvorfor man støtter forslaget.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Et flertal af lande bakker generelt op om Kommissionens forslag om øget EU aktivitet og indflydelse på rumområdet samt fri og åben adgang til de data Kopernikus leverer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter overordnet forordningen, der sikrer etablering af et retsgrundlag for et EU Kopernikus-program, herunder finansiering af de første operationelle Kopernikus-tjenester. Dog har regeringen følgende specifikke kommentarer og forbehold:

Det bør sikres, at Danmark kan udveksle data med lande, der ikke er medlem af EU. Derudover bør det fremgå, at det er medlemslandene, der definerer nationale sikkerhedsinteresser og ikke Kommissionen. Hertil tilføjes, at der med fordel tages udgangspunkt i de eksisterende data- og informationsinfrastrukturer, så parallelstrukturer undgås.

Desuden bør governance-delen præciseres. Endvidere ønskes oprettet (videreført) et bruger-forum for at sikre den nødvendige dialog med slutbrugerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.